

Růst ekonomiky eurozóny i EU v prvním čtvrtletí zrychlil, nejnižší nezaměstnanost je nadále v ČR

Tempo růstu ekonomiky eurozóny i celé Evropské unie v prvním čtvrtletí zrychlilo ve srovnání s předchozími třemi měsíci o 0,2 procentního bodu. Růst hrubého domácího produktu (HDP) eurozóny činil 0,4 procenta, v celé EU pak 0,5 procenta. Vyplývá to z rychlého odhadu, který zveřejnil evropský statistický úřad Eurostat.

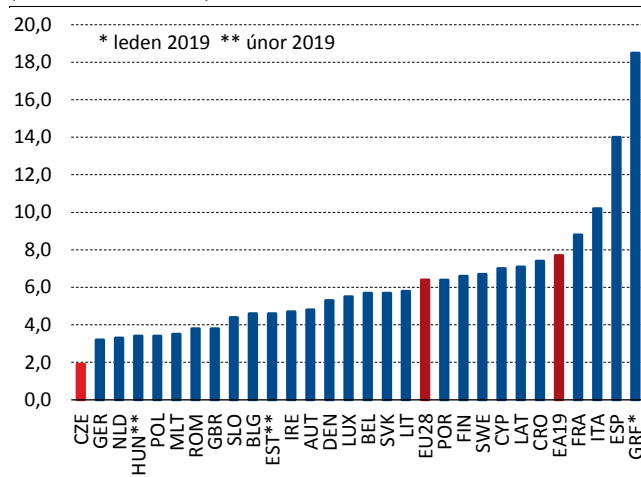
V loňském roce hospodářský růst v eurozóně zpomaloval, na ekonomiku měly negativní vliv spory v mezinárodních obchodních vztazích, stoupající ceny ropy i nejistota kolem odchodu Británie z EU. Evropská centrální banka (ECB) očekávala, že v prvním čtvrtletí se HDP zvýší o 0,2 procenta a že ve druhém kvartálu růst zrychlí na 0,3 procenta. ECB kvůli trvale nízké inflaci na konci loňského roku odsunula zpříšňování měnové politiky. V meziročním srovnání růst HDP v 19 zemích platících eurem činil 1,2 procenta a v celé unii 1,5 procenta. Stejným tempem ekonomika rostla také v posledních třech měsících loňského roku.

Podmínky ve zpracovatelském sektoru eurozóny se podle údajů firmy IHS Markit Economics mírně vylepšily. Finální hodnota indexu nákupních manažerů čítala za duben 47,9 bodu. Po březnových 47,5 bodu očekával trh nepatrně slabší vylepšení na 47,8 bodu. Naproti tomu spotřebitelská důvěra v eurozóně v dubnu podle finálních dat klesla a zůstává hluboko v záporných hodnotách. Vyplývá to z údajů, které v pondělí zveřejnila Evropská komise. Index důvěry podle očekávání klesl na -7,9 bodu z -7,2 bodu v březnu. Index ekonomické nálady se snížil na 104 bodů ze 105,6 bodu v předchozím měsíci. Index tak pokračuje v negativním trendu nastoupeném už počátkem loňského roku, nicméně zatím je pořád ještě nad dlouhodobým průměrem. Vlastně se tedy pouze vrací z mimořádně příznivých hodnot. Za zhoršením stojí zejména pokles optimismu v průmyslu.

Míra nezaměstnanosti v zemích eurozóny v březnu klesla dle sezonně upravených údajů statistického úřadu Eurostat na 7,7 procenta ze 7,8 procenta v únoru, a ocitla se tak nejnižší od září 2008. Stejný pokles zaznamenala celá Evropská unie, a to na 6,4 procenta z 6,5 procenta v únoru. Je to nejnižší hodnota od zahájení měření v lednu 2000. Ze zemí EU vykazuje i nadále nejnižší celkovou míru nezaměstnanosti Česká republika. Podle údajů Eurostatu činila v březnu 1,9 procenta. Za ní následují Německo a Nizozemsko. Nejvyšší míru nezaměstnanosti má nadále Řecko, potom Španělsko a Itálie. Z pohledu regionálního členění měla v loňském roce opět nejnižší míru nezaměstnanosti ze všech regionů Evropské unie Praha (1,3 procenta). Druhou nejnižší míru pak měl český region Jihozápad.

Zdroj: ČTK, Eurostat, EK, Reuters, Bloomberg, Investiční web, MPO

Míra nezaměstnanosti, březen 2019
(v %, sezonně očištěné)

Zdroj: Eurostat, graf MPO

Makroekonomická situace v ČR

Základní ukazatele - poslední údaje

HDP (y/y, %)	4. Q 2018	2,6	Průmyslová produkce (y/y, % ze s. c.)	2/2019	1,5
Inflace (y/y, %)	3/2019	3,0	Stavební produkce (y/y, % ze s. c.)	2/2019	5,8
Obecná míra nezaměstnanosti* (v %)	3/2019	2,0	Maloobchod bez mot. voz. (y/y, % ze s. c.)	2/2019	5,1
Průměrná mzda nom. / reál. (y/y, %)	4. Q 2018	6,9 / 4,7	Vývoz / dovoz zboží ** (y/y, %, z b. c.)	2/2019	6,4 / 6,7

* podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle ve věku 15-64 let

** přehraňovací poměr

Zdroj: ČSÚ, květen 2019

Z DOMOVA

Digitální daň pro internetové giganty

Vláda chce zavést sedmiprocentní digitální daň pro velké internetové firmy, jako je Facebook nebo Google. Na zavedení daně se dohodla koalice ANO a ČSSD. Ministerstvo financí by mělo do konce května vypracovat příslušný návrh. Podle konzervativního odhadu MF by nová daň mohla do státního rozpočtu ročně přinést pět miliard korun. Účinnost zákona pak úřad odhaduje na polovinu roku 2020. Daň bude směřovat na tržby internetových firem, a nepůjde tak o daň ze zisku. Připravovaný zákon o dani z vybraných internetových služeb zavede sedmiprocentní daň na umístování cílené reklamy. Podle MF jde o tzv. DST model digitální daně, který kromě zdanění cílené reklamy počítá také mimo jiné se zdaněním prodeje dat shromážděných o uživateli.

O digitální dani se vyjednává i na úrovni Evropské unie, jednání se ale táhnou. Některé státy tak už přistoupily k zavedení vlastní digitální daně. Počátkem dubna zavedení této daně na národní úrovni schválilo francouzské Národní shromáždění. Tříprocentní daní zatíží příjmy velkých mezinárodních internetových firem. Rovněž počátkem dubna zvýšila rakouská vláda chystané zdanění technologických společností na pět procent jejich příjmů z reklamy z původně plánovaných tří procent.

Zdroj: ČTK

Schodek rozpočtu ke konci dubna vzrostl

Schodek státního rozpočtu ke konci dubna stoupl na 29,7 miliardy korun z březnových 9,2 miliardy korun. Loni v dubnu skončilo hospodaření státu s přebytkem 0,8 miliardy korun. V tiskové zprávě o tom dnes informovalo ministerstvo financí. Meziroční srovnání je podle úřadu ovlivněno mimo jiné faktem, že v průběhu prvních čtyř měsíců loni získal rozpočet mimořádně 20,7 miliardy korun jako část závěrečných plateb vztahujících se k unijnímu programovému období 2007 až 2013. Důvodem vyššího schodku jsou podle MF také výdaje na společné programy EU a České republiky za 41,3 miliardy korun, které tak meziročně stouply o 40 procent. Stát rovněž již v první třetině roku předfinancoval řadu výdajů plánovaných na celý rok 2019. Rozpočet očištěný o peníze z EU by tak ke konci dubna skončil podle ministerstva se schodkem 27,2 miliardy korun. Ve stejném období roku 2018 by takto očištěný výsledek představoval schodek 21,7 miliardy korun.

Zdroj: ČTK, MF

Umělá inteligence zaskočila finanční ředitele

Finanční šéfové českých společností nejsou připraveni na zavádění umělé inteligence do svých oddělení. Ukázal to desátý ročník Průzkumu názorů finančních ředitelů, který pořádá společnost Deloitte. Téměř polovina dotázaných předpokládá, že jim umělá inteligence a robotika pomohou zrychlit

a zefektivnit práci a také snížit pracovní náklady. Za klíčovou oblast zavádění umělé inteligence považují účetnictví. Pětina finančních šéfů míní, že nové technologie do deseti let nahradí část pracovníků. Jejich nedostatek, rostoucí cena a nedostatečná kvalifikace budou největším problémem tuzemské ekonomiky. Respondenti také čekají růst výdajů na vlastní i cizí kapitál, což je podle nich dáno hlavně zvyšováním úrokových sazeb České národní banky. Jinak ale stále vládne optimismus. HDP podle finančních ředitelů poroste o 2,3 procenta, což je o 0,2 procentního bodu méně než v předchozím průzkumu.

Zdroj: E15

Do armádní soutěže na obrněnce se přihlásily všechny oslovené firmy

Čtyři oslovené firmy do čtvrtka podaly žádost o účast v tendru na pořízení 210 pásových bojových vozidel pěchoty (BVP) pro armádu za 52 miliard korun. Úřad, pro který jde o největší nákup historie, v nejbližší době podané nabídky vyhodnotí. Jeden z účastníků ale kvůli podmínkám tendru zvažuje, že se bude s ministerstvem soudit. Ministerstvo chce kromě 210 vozidel koupit 29 servisních a dílenských strojů na kolovém podvozku. Stroje mohou armádě dodat firmy BAE Systems, General Dynamics European Land Systems (GDELS), PSM a Rheinmetall Landsysteme. Důležitým kritériem při výběru vítěze bude kromě ceny i rozsah zapojení českého obranného průmyslu na výrobu vozidel. Musí být minimálně 40 procent z nabídkové ceny zakázky. Smlouvu na zakázku by chtěl úřad podepsat do září.

Zdroj: E15

ZE ZAHRANIČÍ

Objem světových PZI klesl

OECD vydala data týkající se toků přímých zahraničních investic za rok 2018. Data ukazují, že loňský rok byl slabší než rok 2017 (a ten byl slabší než 2016). OECD pokles FDI vysvětluje především Trumpovou daňovou reformou. Díky ní je v posledních dvou letech repatriace zisků do USA pro firmy méně drahá než předtím, takže tyto firmy vracejí více peněz do USA a méně je „nuceně“ reinvestují mimo USA. Z kvartálního pohledu už se zmíněný efekt vyčerpal a objem PZI začal loni během roku zase stoupat. Ochabování reinvestic v dané zemi nemusí být dáno klesající atraktivitou této země, nýbrž i některými faktory zcela mimo kontrolu vlády dané země – jako je například nastavení firemních daní ve zbytku světa. ČR se trend klesajících FDI tolik netýká nejspíš i proto, že investice z USA v Česku nejsou objemově nijak významné.

Zdroj: OECD, ČS

Do Běloruska již přitekla čistá ropa

Na hranici s Běloruskem již v pondělí v poledne místního času dotekla ropovodem Družba čistá

ropa. Do České republiky by čistá ropa měla dorazit až za několik dní až týdnů, v Česku by tak mohla být kolem 15. května. Minulý týden se do ropovodu Družba, kterým teče ropa i do České republiky, dostala ropa znečištěná organickým chloridem, který může poškodit rafinerie. Země napojené na ropovod proto zastavily dovoz ruské ropy. Rusko v pátek uvedlo, že bude trvat dva týdny, než se stabilizují dodávky ropovodem Družba. Ropovod Družba se v Bělorusku rozděluje na dvě větve. Severní vede do Polska a Německa. Jižní pak vede přes Ukrajinu do Maďarska, na Slovensko a do Česka. Ruský prezident Vladimir Putin uvedl, že provozovatel ropovodů Transněft záležitost vyšetřuje. Naznačil, že kontaminaci by se mohly začít zabývat i státní orgány, včetně těch činných v trestním řízení.

Rozsáhlé řešení na vyčištění ruské ropy bude zahrnovat pomalé přidávání znečištěné ropy do dodávek čisté suroviny, aby se rozředila kontaminace, a také tisíce železničních vozů, které budou přesouvat ropu na jiná místa v Rusku. Kromě uvolnění strategických rezerv ropy pak také bude pravděpodobně nutné dopravit ropu z jiných částí světa, aby bylo možné udržet rafinerie v činnosti.

Česko má přes přerušení dodávek ruské ropy ropovodem Družba pokryty komerčními subjekty zásoby pohonných hmot na příštích 30 dní. Kromě komerčních zásob má Česko také zásoby ropy a ropných produktů ve státních rezervách na víc než 80 dní, přičemž vláda v pondělí schválila poskytnutí ropy petrochemickému holdingu Unipetrol z těchto rezerv. Náklady spojené se zápůjčkou zaplatí Unipetrol, mělo by to být asi 70 milionů korun.

Zdroj: ČTK

Fed ponechal úroky beze změny

Měnový výbor americké centrální banky na svém květnovém zasedání podle očekávání ponechal základní úrokovou sazbu beze změny v rozmezí 2,25-2,50 %. V prohlášení zveřejněném po zasedání banka zopakovala, že letos bude při rozhodování o změnách nákladů na úvěry trpělivá a že v nejbližších měsících není růst úroků pravděpodobný. V prohlášení centrální banka uvedla, že trh práce USA zůstává silný a že ekonomická aktivita v posledních týdnech rostla solidním tempem. Hlavní obavou bankéřů je současná mírná inflace, která pokračuje v poklesu pod dvouprocentní cíl stanovený Fedem. Prohlášení naznačuje, že nedávný pokles inflace může být trvalejší, než se očekávalo, a nelze z něj již obviňovat pouze pokles cen energií. Loni Fed zvýšil sazby čtyřikrát, naposledy v prosinci. Očekávalo se, že ve zvyšování úroků bude pokračovat, na začátku roku ale cyklus zvyšování úroků zastavil kvůli obavám ze zpomalování hospodářského růstu v USA i v zahraničí.

Zdroj: ČTK, Fed, Investiční web

ČNB zvýšila úrokové sazby a podobně jako ČBA zhoršila odhad růstu ekonomiky

Bankovní rada České národní banky na jednání ve čtvrtek zvýšila úrokové sazby. Základní úroková sazba, od níž se odvíjí úročení komerčních úvěrů, stoupla o 0,25 procentního bodu na dvě procenta. Banka současně rozhodla o zvýšení lombardní sazby na 3 % a diskontní sazby na 1 %. Jde o první zvýšení sazeb od loňského listopadu. Dvoutýdenní repo sazba je nyní na nejvyšší hodnotě za posledních deset let.

Důvodem zvýšení sazeb je podle analytiků hlavně vývoj tuzemské ekonomiky. V prvním čtvrtletí totiž rostla inflace nad odhady ČNB a kurz koruny je slabší, než banka předpokládala v únorové prognóze. Navíc nejistoty ohledně vývoje v zahraničí, které byly hlavním argumentem pro dosavadní nezvyšování sazeb, byly mírně utlumeny odkladem brexitu. Podle guvernéra ČNB Jiřího Rusnoka se rozhodnutí opírá o novou makroekonomickou prognózu. S tou je podle něj konzistentní zvýšení domácích úrokových sazeb a poté jejich přibližná stabilita do poloviny roku 2020. Také podle většiny analytiků je toto zvýšení úrokových sazeb České národní banky letos poslední.

ČNB v nové prognóze zhoršila odhad růstu české ekonomiky v letošním roce na 2,5 procenta a pro příští rok na 2,8 procenta. V předchozí únorové prognóze centrální banka počítala letos s růstem ekonomiky o 2,9 procenta a příští rok o tři procenta. Zároveň banka v nové prognóze očekává slabší kurz koruny na úrovni 25,30 Kč/EUR a příští rok koruna posílí na průměrných 24,70 Kč/EUR. V předchozí prognóze ČNB odhadovala pro letošní rok průměrný kurz 25 korun za euro a příští rok 24,20 Kč/EUR. V případě inflace ČNB odhad pro druhé čtvrtletí příštího roku zvýšila o 0,1 procentního bodu na dvě procenta. Pro třetí čtvrtletí 2020 odhad banka ponechala na dvou procentech. Celkově inflační tlaky podle Rusnoka polevují. Rizika pro odhadovaný vývoj jsou podle guvernéra zhruba vyrovnaná. Mezi rizika a nejistoty Rusnok zařadil výraznější a případně i dlouhodobější zpomalení růstu ekonomické aktivity v zemích eurozóny. Dalším rizikem jsou protekcionistická opatření ve světovém obchodě a vývoj kurzu koruny.

Česká bankovní asociace v aktualizované prognóze dále zhoršila odhad růstu české ekonomiky v letošním roce na 2,4 procenta z únorových 2,6 procenta. Odhad komplikují prohlubující se nejistoty vnějšího prostředí, zejména hrozba dalšího zpomalování německé ekonomiky. Pro příští rok asociace odhaduje růst ekonomiky o 2,3 procenta. V minulém roce český HDP přes pokles tempa růstu ze 4,5 procenta v roce 2017 rostl o solidních 2,9 procenta. Loňský nominální růst mezd 8,1 procenta má podle odhadu asociace zvolna zpomalovat na letošních šest procent a na necelých pět procent příští rok. Průměrná inflace by letos měla dosáhnout 2,5 procenta.

Zdroj: ČTK, ČNB, ČBA, MPO

Česká republika si připomněla 15. výročí členství v EU

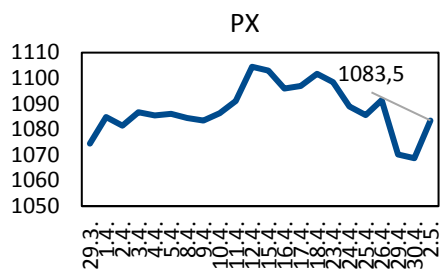
Bezmála 750 miliard korun získaných z Bruselu za dobu členství České republiky a v Evropské unii patřilo podle ekonomů mezi tři nejvýznamnější faktory ekonomického vzestupu země za posledních patnáct let. Více než třetina přijatých peněz zamířila zhruba rovným dílem na rozvoj železničních a silničních sítí. Z evropských fondů se postavilo nebo zmodernizovalo více než 975 kilometrů železnic a téměř 495 kilometrů silnic a dálnic.

Specificky českým problémem je přitom neschopnost evropské dotace vůbec načerpat. Horší statistiku proplácení unijních peněz už mají jen Chorvatsko, Španělsko, Itálie, Rumunsko a Slovensko. Realitou příštích let bude pokles přílivu evropských peněz díky relativně rychlejšímu růstu životní úrovně Česka. Podle odhadů by éra, ve které Česko inkasuje z Bruselu více peněz, než posílá, mohla skončit zhruba za deset let. Podle číselných údajů je ČR v začlenění čtvrtá nejlepší ekonomika v EU hned po Lucembursku, Belgii a Slovensku. Nicméně dle názorů, postoje, důvěry a emocí ohledně EU je ČR třetí od konce, hned po Velké Británii a Maďarsku. S členstvím Česka v Evropské unii je spokojeno 37 procent Čechů. Podle Eurobarometru by v případném referendu hlasovalo pro setrvání v EU jen 47 procent Čechů, vystoupit z EU by si přálo 24 procent. Společnou evropskou měnu odmítají dvě třetiny populace, což z Čechů dělá nejvíce pesimistický národ mezi těmi, které v EU jsou a současně nemají euro.

Zapojení České republiky do vnitřního trhu Evropské unie mělo významný vliv také na český zahraniční obchod. Zahraniční bilance se zbožím dosahovala ve většině let po vstupu kladného salda, v roce 2018 to bylo 123,5 mld. korun. Obchod se zeměmi EU pokrývá v současnosti téměř 84 % celkového vývozu a 67 % celkového dovozu. Dlouhodobě záporná je obchodní bilance se státy mimo EU, a to i vzhledem k závislosti na nákupu surovin, zejména ropy a zemního plynu. Růst bilance přebytků se zeměmi EU28 nicméně převýšil rostoucí deficit se zeměmi mimo EU. Na celkové saldo zahraničního obchodu tak měl pád obchodních bariér se zeměmi EU po vstupu České republiky do Unie v roce 2004 pozitivní vliv. Z hlediska komoditního významně rostly přebytky v obchodu s motorovými vozidly, dlouhodobě záporná bilance je ve skupině ropa a zemní plyn.

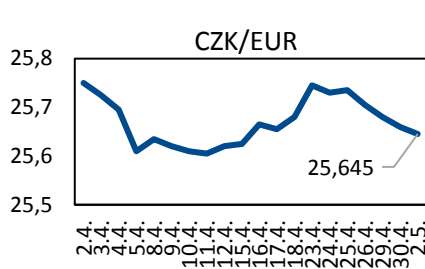
Zdroj: ČTK, ČSÚ, čt24, E15, MPO

Vývoj indexu PX

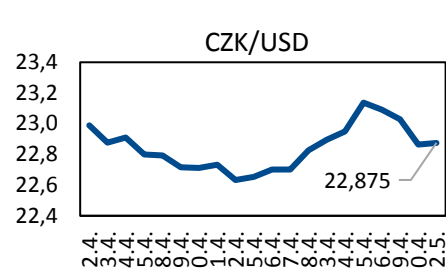

Zdroj: BCPP

Vývoj měnových kurzů

Zdroj: ČNB

Zdroj: ČNB

UDÁLOSTI V TÝDNU od 6. do 10. května 2019

PONDĚLÍ	ČSÚ: Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS (1. čtvrtletí 2019) Eurostat: Maloobchod (březen 2019)
ÚTERÝ	ČSÚ: Maloobchod (březen 2019)
STŘEDA	
ČTVRTEK	ČSÚ: Průmysl (březen 2019) ČSÚ: Stavebnictví (březen 2019) ČSÚ: Zahraniční obchod (březen 2019)
PÁTEK	ČSÚ: Služby (1. čtvrtletí 2019)

Informační zdroje Týdeníku: ČSÚ, ČNB, E15, Světová banka, Hospodářské noviny, internet, podniky a podnikové svazy.